

MATERIÁLNĚ TECHNICKÉ A TÝLOVÉ ZABEZPEČENÍ VOJSKOVÉHO LETECTVA

Pro úspěšné vedení soudobých operací je jedním ze základních požadavků vysoká pohyblivost vojsk, mohutnost palby a schopnost rychlého manévru. Současná bojová technika z velké části umožňuje splnění těchto požadavků a široce se rozvíjí použití vojskového letectva (VL).

Úloha vojskového letectva jako prostředku velitele vševojskové armády (VŠA) spočívá v bezprostřední palebné podpoře vševojskových svazků. Jeho hlavní úsilí bude soustředěno na rozhodující období operace, které budou vyžadovat rychlý včasný úder, především ke zničení nebo umlčení cílů, bránících postupu vojsk. Bude se podílet na odrážení protiúderu nepřítele, přepravě vzdušných výsadků a zabezpečení jejich manévru atd.

Možné složení vojskového letectva

V organizaci vševojskové armády zpravidla budou:

- vrtulníkový pluk,
- letka velení a průzkumu,
- letka bezpilotních průzkumných prostředků.

U divizí vrtulníkové letky nebo vrtulníkové odřady.

Týlové zabezpečení útvarů a jednotek vojskového letectva má některé zvláštnosti, které vyplývají z jeho začlenění a bojového použití.

Je organizováno v celkovém systému týlového zabezpečení pozemních armád.

Při organizaci týlového zabezpečení bojové činnosti vojskového letectva je nutné brát v úvahu jeho bojovou sestavu, výzbroj a zvláštnosti bojového použití, rozmístění útvarů a jednotek, potřebu velkého množství ploch (letišť) k rozptýlenému rozmístění jednotek.

Rozmístění vojskového letectva má zvláštnosti, které ovlivňují technické a týlové zabezpečení. Je rovněž závislé na druhu vedení operace a na bojové činnosti pozemních vojsk, v jejichž sestavě působí. Oproti frontovému letectvu nemá vojskové letectvo při svém rozmísťování vysoké nároky na vzletové a přistávací plochy. Vrtulníkové jednotky mohou působit ze zpevněných a travnatých ploch, které splňují základní podmínky únosnosti, rovnosti a sklonu. Důležitým požadavkem však budou přirozené maskovací možnosti terénu pro ukrytí letecké techniky a pro rozmístění zabezpečovacích prvků.

Menší nároky na letištní plochy vrtulníkových jednotek umožňují rozmísťovat je podle těchto zásad:

a) Vrtulníkový pluk se zabezpečovacími útvary zpravidla ve vzdálenosti 60–100 kilometrů od předního okraje na dvou až třech plochách vzdálených 10–15 km od sebe. Na jedné z uvedených ploch jsou rozmístěny štáby pluku, letištního praporu a větší části inženýrské letecké služby (ILS). Každou letku v jejím prostoru zabezpečuje jedna rota zabezpečení leteckého provozu (rzlp). Letištní rota podle

potřeb plní úkoly letištního zabezpečení v prostorech rozmístění letek.

b) Vrtulníkové odřady u divizí prvního sledu budeme zpravidla rozmísťovat na travnatých nebo zpevněných plochách ve vzdálenosti 5–7 km od VS divize.

c) Letku velení a průzkumu ve vzdálenosti 5–10 km od VS VŠA.

d) Letku bezpilotních průzkumných prostředků 15–20 km od předního okraje na ploše 3–4×5–6 km.

Prostory pro rozmístění jednotek a útvarů vojenského letectva určují vševojskoví velitelé, v jejichž podřízenosti se nacházejí, ale způsob rozmístění leteckých a zabezpečujících jednotek a útvarů stanoví velitel leteckého útvaru nebo jednotky.

Organizace týlu vojenského letectva

Týl vojenského letectva tvoří týlové orgány, útvary a jednotky se zásobami materiálu, určené k všestrannému týlovému zabezpečení vojenského letectva. Jsou to:

- týlové orgány pro řízení vojenského letectva u VŠA,

- letištní prapory (lpr),

- roty letištního a radiotechnického zabezpečení (rlrtz),

- organické týly vrtulníkových odřadů (vro),

- prmrz pro zásobování vševojskovým materiálem abmz,

- roty materiálního zabezpečení letectva pro zásobování leteckou municí, leteckým technickým materiálem a leteckými pohonnými hmotami.

Týlové orgány pro řízení vojenského letectva u VŠA jsou určeny k řízení a organizaci týlového zabezpečení útvarů a jednotek vojenského letectva u VŠA a podřízených divizí.

Letištní prapor (lpr) je základním leteckým technickým útvarem vojenského stupně. Je určen k bezprostřednímu letištnímu a ženijnímu, leteckému technickému, materiálnímu, technickému a zdravotnickému zabezpečení vrtulníkového pluku. Letištní prapory, zabezpečující letecké útvary vojenského letectva, jsou přímo podřízeny velitelům vrtulníkových pluků.

Rota letištního a radiotechnického zabezpečení (rlrtz) je určena k leteckému technickému, letištnímu a ženijnímu, technickému, materiálnímu, radiotechnickému a zdravotnickému zabezpečení samostatně

letky velení a průzkumu u VŠA. Je podřízena veliteli letky, po odborné stránce orgánům týlu na jednotlivých velitelských stupních.

V souladu s rozhodnutím velitele letky organizuje údržbu a přípravu letištních ploch, letecké technické zabezpečení letky, přísun a doplňování materiálních prostředků k vrtulníkům (letounům), podílí se na organizaci bojového zabezpečení apod.

Organické týly vrtulníkových odřadů (vro) technického a týlového zabezpečení představují síly a prostředky těchto jednotek určené k plnění úkolů týlového a letištního provozního zabezpečení.

Zásobovací systém

Zásobovací systém vojenského letectva je vázán na zásobovací systém pozemních vojsk a na zásobování leteckým technickým materiálem ze skladů frontového letectva. Zásobování vševojskovým materiálem je totožné se zásobováním pozemních útvarů a jednotek.

Letecký technický materiál a LPH odebírají roty materiálního technického zabezpečení letectva (abmz) ze zásobovacích základů frontového letectva a jsou přisunovány do sestavy abmz. Z prostoru abmz bude tok a způsob zásobování tímto materiálem totožný s přísunem vševojskového materiálu.

Vrtulníkové odřady budou letecký materiál zpravidla odebrat spolu s vševojskovým materiálem ve výdejních místech.

Po linii týlu frontu (armády, divize) budeme zásobovat vševojskovým materiálem z brigád a praporů materiálního zabezpečení (případně z FTZ a OFTZ). Za včasné a úplné zabezpečení útvarů vojenského letectva leteckým materiálem třídy 03 odpovídá náčelník týlu — zástupce velitele frontového letectva (prostřednictvím svých odborných orgánů) a za zabezpečení vševojskovým materiálem náčelník týlu — zástupce velitele frontu (armády).

Materiální zabezpečení

Uskutečňuje se za účelem včasného a úplného zabezpečení potřeb vojsk všemi druhy materiálních prostředků. Organizujeme je na základě rozhodnutí a pokynů velitele a v souladu s množstvím vyčleněných zásob k zabezpečení bojové činnosti.

Při stanovení celkové potřeby materiálních prostředků na operaci vycházíme z plánované spotřeby, možných ztrát a stanovených zásob na závěr operace. Tato potřeba je uhrazována zásobami vezenými vojsky a zásobami od vyšších zásobovacích stupňů.

Výše zásob materiálu pro vojskové letectvo na jednotlivých zásobovacích stupních zabezpečuje bojovou činnost:

- u útvaru [jednotky] 3—5 dnů,
- v abmz 2 dny,
- ve fbmz 2 dny,
- ve FTZ (v LTZ) 11 dnů.

Doplňování zásob z vyšších zásobovacích stupňů se organizuje na základě požadavků týlového souhrnného hlášení.

Letecký technický materiál ze skladu odebírají roty materiálního zabezpečení letectva (rmzl) na základě požadavků předkládaných náčelníku týlu — zástupci velitele frontového letectva.

Zabezpečení leteckou municí, technickým materiálem a leteckou výzbrojí

Letištní prapory zabezpečují útvary a jednotky vojskového letectva leteckou municí, leteckou signální municí, pyrotechnickými prostředky a výzbrojním materiálem.

Odborné orgány lpr a rlrz organizují skladování nařízených pohyblivých zásob, jejich kompletaci a přípravu letecké munice k bojovému použití, zabezpečují přísun zkompletované a připravené letecké munice.

Vytvořený normativ zásob náhradních dílů u lpr a rlrz pro ruční zbraně a radiolokační techniku postačuje k pokrytí spotřeby útvarů a jednotek v průběhu celé frontové operace. V případě potřeby budou nedostatkové náhradní díly vyžadovány a dopravovány k útvarům prostřednictvím rmzl.

Ruční a protiletadlové zbraně v polních podmínkách u letištních praporů opravuje polní pojízdná dělostřelecká dílna.

Zabezpečení leteckým technickým, spojovacím a radiotechnickým materiálem

Úkolem je zabezpečit plynulý a nepřetržitý tok náhradních dílů, leteckých motorů a ostatního materiálu pro útvary a jednotky vojskového letectva. K tomu jsou udržovány pohyblivé zásoby náhradních dílů (norma I.) pro každou letku.

K plnění úkolů letištního provozního zabezpečení mají lpr a rlrz k dispozici pojízdné automobilní nabíjecí stanice, univerzální vzduchové kompresory, vzduchové plnicí stanice, hydraulické zkušební zařízení, spouštěcí zdroje, kyslíkové přečerpávací stanice a ohříváče vzduchu.

Zabezpečení proviantním materiálem

Jeho cílem je soustavné a včasné zabezpečení létajícího personálu a ostatních vojáků hodnotnou, kvalitní a zdravotně nezávadnou stravou za všech podmínek.

Rozložení pohyblivých zásob a zásobování proviantním materiálem a technikou je řešeno stejným způsobem jako u vševojskových útvarů. Přípravu stravy zabezpečují u lpr a rlrz hospodářská družstva (u lpr — 4, u rlrz — 1), která jsou vybavena prostředky pro přípravu stravy s kapacitou 150—300 stravovaných osob. Letištní prapor je takto schopen zabezpečit přípravu stravy i v případech, že vrtulníkový pluk bude působit po letkách na více letištích.

Vrtulníkové oddáky mají kuchaře a potřebnou polní proviantní výstroj k přípravě teplé stravy. Protože nemají vlastní řídící odborné orgány, jsou přičlenovány podle rozhodnutí ZT divize k velitelské rotě nebo spojovacímu praporu (k doplňování proviantu a jeho účtování). Pro létající personál a ostatní příslušníky vro se připravuje jednotná strava. Hodnotový rozdíl potravin mezi stravní dávkou L a P a přídatek 1 se vydává létajícímu personálu samostatně.

Zabezpečení materiálem služby zásobování PHM

Týlové útvary a jednotky mají prostředky pro příjem, skladování a doplňování letecké i automobilní techniky pohonnými hmotami. Převážná kapacita zabezpečují na stupni útvaru (jednotky) přepravu 4 náplní LPH a 1 náplně APH. Průměrná denní spotřeba APH činí 0,3 náplně. U LPH se kalkuluje s koeficientem 0,8 náplně na 1 vzlet, přičemž tento koeficient vychází z maximálního bojového úsilí na 1 vzlet. Při krátkých vzletech (např. při činnosti z léček apod.) se bude koeficient spotřeby pohybovat v rozmezí 0,3—0,5 náplně. Průměrná denní spotřeba LPH bude činit cca 1,5 náplně. Výše zásob LPH na stupni útvaru (jednotky) zabezpečuje 3 dny bojové činnosti.

Doplňování pohyblivých zásob LPH je zabezpečeno z abmz (rmzl), které veze zásoby na 2 dny bojové činnosti. Obdob-

ným způsobem je řešeno i doplňování speciálních leteckých maziv, olejů a kapalín.

Doplňování pohyblivých zásob APH je organizováno stejným způsobem jako u útvarů pozemního vojska.

Pro opravy speciální techniky PHM jsou využívány útvary technického zabezpečení na jednotlivých stupních.

Zabezpečení výstrojním materiálem

Letištní prapory udržují v pohyblivých zásobách 2 soupravy zásob výstroje „L“ a „Z“.

Doplňování spotřebovaného (zničeného) materiálu se zabezpečuje podle rozhodnutí náčelníka výstrojní služby VŠA, nejdříve ze zásob ponechaných na letištních nebo v posádkách poblíž místa dislokace leteckých útvarů, v dalším jsou lpr začleněny do zásobovací péče VŠA. U rltz udržují pouze zálohu výstroje k zabezpečení úplnosti a nezávadnosti výstroje jednotlivce. Doplňování materiálu je dále organizováno péčí VŠA. Vrtulníkové odřady jsou zabezpečovány podle rozhodnutí velitele divize určeným útvarům.

Malé a střední opravy výstroje u lpr dělají plánovaní řemeslníci. Opravy výstroje pro rltz, vrtulníkové odřady a velké opravy pro letištní prapory jsou řešeny péčí nadřízeného velitelství.

Koupání příslušníků útvarů v poli se řeší s využitím vlastních prostředků (MKS) a civilních zařízení (lázně apod.). Je-li koupání vojáků organizováno centrálně, uskutečňuje se výměna osobního prádla.

Vojáky střihají vyškolení holiči z řad příslušníků útvaru. K tomu jsou vybaveni holičskými potřebami. V nezbytně nutných případech je možné ke střihání využít i komunálních služeb.

Zabezpečení ostatními druhy materiálu

Munice a výzbroj, zdravotnický materiál a případně další druhy materiálu jsou zabezpečeny stejným způsobem jako u ostatních vševojskových útvarů.

Dopravní zabezpečení

Plní úkoly přísunu materiálních prostředků k bojové činnosti a životu vojsk. K tomu jsou určeny dopravní jednotky lpr, rltz a čtyři technického a týlového zabezpečení u vrtulníkových odřadů.

Přepravní kapacita může činit až:

- u letištních praporů 520 t, 590 m³,
- u rot letištního a radiotechnického zabezpečení 120 t, 88 m³,
- u vrtulníkových odřadů 60 t, 25 m³.

Z uvedené přepravní kapacity se kalkuluje do 1/4 tonáže i litráže k možnému využití k přísunu materiálu. Letecký materiál tř. 03 bude dopravován k leteckým útvarům společně s vševojskovým materiálem.

Zdravotnické zabezpečení

Organizují je náčelníci zdravotnické služby leteckých útvarů, lpr, rltz. Jejich úkolem je včasné poskytovat zdravotnickou pomoc raněným a nemocným, organizovat komplexní hygienické a protiepidemické zabezpečení a plynulé zásobování zdravotnickým materiálem a technikou. Vrtulníkové odřady jsou zabezpečovány zdravotnickou službou svazku.

V polních podmínkách vytváří lpr praporeční obvižistiště (ve vzdálenosti 3–7 km od letiště), kde se raněným, nemocným a zasaženým poskytuje první lékařská pomoc. Průchodnost obvižistiště je do 150 osob za den. Z obvižistiště lpr jsou zdravotnické odsuny prováděny zdravotnickými automobily i odsunovými prostředky všeobecného určení na vyšší zdravotnické etapy.

Do doby rozvinutí polního systému jsou ranění příslušníci létajícího personálu odsunováni do vyčleněných zařízení na teritoriu, v dalším průběhu do polní letecké nemocnice. Tam se uskutečňuje dohledání, rehabilitace a stanoví se schopnost k polní službě.

Zásoby zdravotnického materiálu vytvořené u lpr postačují na ošetření 1000 osob (4–5 dnů bojové činnosti).

Technické zabezpečení

Automobilní technické zabezpečení (ATZ) je souhrn opatření k udržení techniky ve stálé bojové pohotovosti a k plnění úkolů. Automobilní technika se opravuje prostředky PAD-1, 2.

U lpr letištní ženijní techniku opravujeme v dílnách ŽPD-2 s možností udělat 4 běžné opravy denně. K vyproštění a odsunu poškozené techniky lze u lpr využít tahače s podvalníkem a těžké automobily.

U rltz vytváříme v poli hnízdo poškozené techniky (HPT) s využitím PAD-1 a útvarové shromaždiště poškozené tech-

niky (SPT) s využitím PAD-2 u lpr. Technika, která vyžaduje střední a generální opravu, je odsunuta na shromaždiště. Vyvážené zásoby automobilního materiálu u lpr a rlrztz postačují na dobu 3—5 dnů bojové činnosti. Zásobování automobilním materiálem je organizováno v souladu s celkovým zásobovacím systémem VŠA, u vrtulníkůvých odřadů jednotkami divize.

Vrtulníkům, které havarovaly nebo nuceně přistály, je technická pomoc zabezpečována silami a prostředky technické pomoci letištního praporu a leteckého pluku.

Letecké technické zabezpečení

Organizujeme a uskutečňujeme je k přímému zabezpečení bojové činnosti vrtulníkových útvarů a letek na plochách základního rozmístění (letišť) a v některých případech i na předsunutých plochách.

Příprava vrtulníků k prvnímu vzletu se uskutečňuje v krátkých časových normách na stanovištích základního rozmístění. V zimním období normy vzletu prodlužujeme o 2—3 minuty.

K zabezpečení přípravy vzletu vrtulníků musí být k nim dodáno stanovené množství letecké munice, LPH, maziv, speciálních kapalin, leteckého zdravotního kyslíku a stlačeného vzduchu.

Letištní technické zabezpečení uskutečňujeme z místa technické obsluhy (MTO), vzdáleného 1—1,5 km od VPD. Letecké pumpy, rakety a střelivo určené pro první vzlet vrtulníků jsou u vrtulníků nebo zavěšeny na vrtulnicích, ostatní zásoby se ukládají ve skladech letištního praporu (rlrztz) vzdálených 3—7 km od letiště.

K plnění vrtulníků LPH slouží automobilní cisterny bez přívěsů.

Doplňování vrtulníků stlačeným vzduchem řešíme přepouštěním z tlakových lahví vzduchové plnicí stanice. K doplňování zdravotnického kyslíku do kyslíkových přístrojů KP-21 je určena AKZS-75 M. Spouštění vrtulníku může být zabezpečeno z vlastního zdroje (palubního akumulátoru) nebo mobilními spouštěcími zdroji.

Letištní ženijní zabezpečení

Jeho cílem je příprava, obnova a udržování letištních ploch, objektů a letištního zařízení v provozuschopném stavu. Mimo to jde o celou řadu dalších opatření, která se uskutečňují ve prospěch velitelských stanovišť, ochrany živé síly, techniky a materiálu, dále pak maskovací opatření,

zásobování pitnou vodou, včetně plánování a ničení letišť.

Uvedené úkoly plní letištní jednotky letištního praporu; u rlrztz v omezeném rozsahu četa letištního a týlového zabezpečení. V nutných případech je možné využít i další jednotky od lpr (rlrztz) nebo ženijní jednotky organicky začleněné u vševojskových útvarů.

Vrtulníkové útvary a jednotky používají při plnění úkolů značného počtu travnatých ploch, na kterých setrvávají zpravidla krátkou dobu. Vyplývá to z toho, že v průběhu útočné operace VŠA při tempu útoku do 50 km za 24 hodin se může vrtulníkový pluk se zabezpečujícími útvary přemísťovat 1—2krát za 2 dny, letka 1 až 2krát za den, u vrtulníkových odřadů podle rozhodnutí velitele divize.

Při výběru ploch základního rozmístění (letišť) je nutné věnovat zvláštní pozornost vhodnosti ploch pro bezpečný vzlet a přistání vrtulníků.

Minimální rozměry ploch umožňující bezpečný vzlet a přistání

- jednotlivých vrtulníků 50×50 m,
- roje 170×230 m,
- letky 500×700 m.

Speciální maskovací opatření plní letištní roty letištního praporu podle schváleného plánu velitelem letiště.

Těžení a úpravu vody zajišťuje letištní prapor s využitím úpraven vody. Letky jsou zásobovány vodou týlovými útvary VŠA, vrtulníkové odřady péčí divize.

Správné řízení týlového zabezpečení vojskového letectva představuje v práci týlových orgánů svazků a svazů potřebnou znalost této problematiky. Jeho cílem je všestranné zabezpečit trvalou bojovou schopnost vojskového letectva a vytvořit mu podmínky pro splnění stanovených úkolů.

Úspěšné řešení týlového zabezpečení vyžaduje aktivní a iniciativní přístup všech řídicích a výkonných orgánů působících v systému týlového zabezpečení vojskového letectva.

Je třeba zdůraznit, že systém a zásady týlového zabezpečení vojskového letectva se musí stále zdokonalovat tak, aby živě reagovaly na vznikající potřeby a další rozvoj vojskového letectva.